

MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA
SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE

centar za edukaciju
i savjetovanje

-sunce

DIJETE

I IGRA

NAZIV BROŠURE: **DIJETE I IGRA**

NAZIV PROJEKTA: „**ŽIVOTNE VJEŠTINE ZA MLADE ROME - DRUGAČIJA BUDUĆNOST**”

NOSITELJ PROJEKTA: **CENTAR ZA EDUKACIJU I SAVJETOVANJE SUNCE**

AUTORICA: **VESNA TOTIĆ, DIPL. SOCIJALNA RADNICA**

MJESTO PROVEDBE:

GRADOVI I OPĆINE: **GRAD KUTINA, GRAD POPOVAČA - NASELJA DONJA GRAČENICA I DONJA VLAHIČKA, OPĆINE VELIKA LUDINA - NASELJA VIDRENJAK I GORNJA VLAHIČKA.**

ŽUPANIJA: **SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA**

VRIJEME PROVEDBE: **LISTOPAD 2020. DO PROSINAC 2021.**

GODINA IZDANJA: **ZAGREB, STUDENI 2021.**

PROJEKT JE FINANCIRAN OD STRANE MINISTARSTVA RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE.

Stajališta izražena u ovom priručniku isključiva su odgovornost Centra za edukaciju i savjetovanje Sunce i ne odražavaju nužno stajališta Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike.

Igra

Igra je osnovna i najvažnija aktivnost djeteta. Dijete se igra jer se razvija, a razvija se zato što se igra. Igra je slobodna, spontana aktivnost koja proizlazi iz unutrašnje potrebe djeteta i sastavni je dio života svakog djeteta. Značaj igre je u tome što usklađuje i potiče fizički, spoznajni i socijalno-emocionalni razvoj, oslobađa od napetosti, rješava konflikte.

Svako dijete ima pravo na slobodu igranja i učenja primjerenu njegovoj dobi. Dijete ima potrebu za igrom, a ukoliko mu je uskraćena, to može biti štetno za njegov psihofizički, emocionalni i socijalni razvoj.

Igrajući se dijete uči svakodnevne vještine, uči se suradnji i razgovoru s vršnjacima, razvija kreativnost, socijalne i emocionalne vještine.

Igra se može podijeliti na aktivnu, istraživačku, oponašajuću, konstruktivno-uvjeravajuću i igru s pravilima [pobjeda, porazi]. Različite vrste igre odražavaju se u naprednijim fazama, kada dijete uči kako upotrijebiti svoje prve osjete i motoričke aktivnosti da bi unaprijedilo svoje kasnije sposobnosti kroz komunikaciju i kreativnosti.

Razvoj djeteta i igra

Postoje četiri važna područja razvoja djeteta, to su: tjelesni, intelektualni, emocionalni i socijalni razvoj. Sva djeca prolaze kroz iste faze otprilike u istoj dobi, no ne postoji dvoje djece koja se razvijaju potpuno jednakim tempom. Stoga treba voditi računa o individualnom razvoju i mogućnostima svakog djeteta.

Igre za djecu

- igre s loptom
- izrezivanje papira i ljepljenje
- crtanje i bojanje
- igre skrivača
- pogađanje zamišljenog predmeta
- društvene igre (Čovječe ne ljuti se)
- igra pretvaranja (grana postaje pas)
- izrada predmeta od plastelina
- igre natjecanja među djecom.

Za djecu u trećoj godini života poželjne su:

- slagalice
- plastelin, kinestetički pijesak
- odjeća i kuća za lutke
- garaža
- prve društvene igre
- slikovnice s kratkim tekstovima i stihovima
- igračke za pješčanik
- audio-video materijali s dječjim pričama i pjesmicama.

Djeci u četvrtoj godini poželjno je darivati:

- dječje knjige i slikovnice
- igre s bojama i oblikovanjem
- prometne igre
- igre s jednostavnim pravilima
- igre s kockama
- igre sa simbolima i bojama
- igre spretnosti i koncentracije
- nadopuna konstrukcijskih elemenata za gradnju
- bojice i predmeti bojanja.

U dobi od pet do sedam godina djeca pokazuju interes za:

- igre s pravilima
- igre s kockama
- društvene igre
- sportske rekvizite
- glazbene instrumente.

Svako dijete treba igru. Važno je ohrabrivati dijete da se igra različite igre. S polaskom u školu igra ne prestaje, ona se mijenja i javljaju se novi interesi. Stoga je važno školskom djetetu omogućiti da, osim učenja, nađe vremena i za igru.

Igračka je sastavni dio igre. Igračka je sve čime se dijete igra- prvi jastučić, dekica, kamenčić, kutijica, plišana igračka... Igračka je sastavni dio igre pa je djetinjstvo bez igračke nezamislivo. Važno je osigurati igračke koje će poticati djetetovu igru, znatiželju, maštu, a samim time i njegov razvoj. Za dijete igračka nije samo predmet, ono se za nju veže, ona ga tješi u trenucima tuge.

Važnost slikovnica i knjiga

Važno je odabrati dobre i kvalitetne dječje knjige i slikovnice pune pozitivnih poruka, lijepih i neagresivnih ilustracija. Čitanje je vrlo ugodan čin koji zbližava odraslu osobu i dijete, proširuje djetetovo znanje o ljudima, stvarima i životinjama. S obzirom da je čitanje odlična priprema za školu, važno je djetetovo aktivno sudjelovanje – potičite dijete da iskaže svoje mišljenje, razgovarajte i komentirajte s djetetom tijekom čitanja.

RODITELJI I IGRA S DJETETOM

Djeci je druženje s roditeljima vrlo važno, ali i roditelji trebaju djecu. Oni uče o djeci i bolje ih upoznaju upravo družeći se s njima. Igranje roditelja i djeteta utječe na socijalno-emocionalni razvoj: izgrađuje pozitivan odnos između roditelja i djeteta kroz zabavu, gradi uzajamnost i bliskost, potiče socijalizaciju te razvoj samopouzdanja kod djeteta.

Kad roditelj drži dijete na krilu, miluje ga, igra se s njim ili sjedi pokraj njega i priča mu priču, čita knjigu, pjeva uspavanku, između njih se razvija odnos bliskosti, povezanosti i privrženosti.

Preporuča se da roditelji u igri slijede ritam djeteta te da izbjegavaju preuzimanje potpune inicijative u igri.

SAVJETI RODITELJIMA:

- igrajte se s djetetom svaki dan
- koristite igru za zabavu i druženje cijele obitelji
- osigurajte djetetu mjesto za igru gdje će se osjećati sigurno
- omogućite djetetu da si samo uredi prostor za igru
- potičite djetetovu maštu (čitanjem priča, crtanjem...)
- naučite dijete prihvaćati pobjedu i poraz
- omogućite djetetu igru s vršnjacima
- budite strpljivi – pustite dijete da samo istražuje, ne nudite gotova rješenja
- zabavljajte se i sami, uživajte u zajedničkoj igri!

Igrajte se s djetetom, osigurajte mu igračke, prostor i vrijeme za samostalnu igru i igru s vršnjacima.

PRIMJERI IGARA ZA DJECU

1. Igra crta

Materijal: kamenčić za svakog igrača i kreda.

Na podu igrači nacrtaju dvije crte, udaljene jedna od druge tri metra. Držeći u rukama kamenčiće, svi stanu na jednu crtu. U slučaju da nema krede, mogu se igrati pred nekim zidom čiji rub označava crtu. Svaki igrač baca svoj kamenčić, nastojeći da ga baci što bliže crti na podu ili zidu. Pobjednik je igrač čiji kamenčić padne najbliže crti. On započinje sljedeću igru.

2. Kamen, papir, škare

Igrači stanu jedan nasuprot drugome, s jednom rukom na leđima i na glas govore: „jedan, dva, tri - kamen, papir ili škare. Jedan, dva, tri.“

Kad to urade, izvuku ruku i pokažu jedan od tri predmeta. Znak za kamen je zatvorena šaka, za papir otvorena, a za škare ispruženi kažiprst i prstenjak. Smatra se da papir pobjeđuje kamen jer ga može omotati, kamen pobjeđuje škare jer ih jednim udarcem u vršak može savinuti, a škare pobjeđuju papir jer ga mogu izrezati. Ako oba igrača pokažu isti predmet, igra se ponavlja.

Pobjednik je onaj igrač koji pobjedi tri puta (sa sva tri predmeta) te započinje sljedeću igru.

3. Guraj

Materijal: novčić za svakog igrača.

Igrači označe prostor za igru na glatkoj podlozi, na primjer na parketu ili na stolu.

Svaki igrač prstom gura svoj novčić od kraja prema unutrašnjosti tog prostora. Kad su svi novčići unutra, naizmjenice se nastoji udariti protivnikov novčić prstom kako bi se on izgurao van. Ako igrač uspije udariti neki novčić, ponovno igra. Pobjeđuje onaj igrač koji uspije održati svoj novčić unutar polja za igru.

4. Kineska šaka

Dva se igrača uhvate za ruke tako da su im palci slobodni. Kad kažu: „Jedan, dva, tri - sad!“, obojica svojim palcem pokušavaju uhvatiti protivnikov palac, a da ne puste ruke ni u kojem trenutku. Igrač koji uspije uhvatiti protivnikov

palac i držati ga nepokretnim dok izbroji do tri, pobjeđuje. Obično se igra na tri dobivene partije.

5. Što si jučer vidio?

Igrač kojeg će se ispitivati odabere predmet, životinju ili osobu koju je vidio prethodnog dana i kaže, na primjer: „jučer sam vidio jednu životinju.“ Igra ide dalje tako što suigrač postavlja dalje pitanja kako bi odgonetnuo što je igrač vidio. Igrač može odgovoriti samo s „da“ ili „ne“. A kada suigrač pogodi što je njegov protivnik vidio, zauzima njegovo mjesto.

6. Što sve ima na...

Roditelj predloži djetetu da zamisle kolodvor i da se dobro koncentriraju. Potom predloži djetetu da kaže ime nekog predmeta kojeg je uočio na kolodvoru. Cilj je da dijete nabroji što više predmeta. Ne smije biti ponavljanja. Isti predmet ne smije reći ni dijete ni roditelj. Isto tako može se zamisliti i neko drugo mjesto npr. liječnička ordinacija, more, aerodrom, autobusni kolodvor, tržnica, supermarket, škola...

IGRE ZA RAZVOJ SLUŠNE PAŽNJE (RAZVOJ GOVORA)

1. Gdje je zazvonilo?

Svrha: odrediti smjer zvuka, razviti orijentaciju u prostoru.

Materijal: zvončić ili dva metalna štapića i sl.

Opis igre: dijete sjedi u središtu sobe. Predložimo mu da zatvori oči i pogađa gdje je zazvonilo i pokaže rukom smjer odakle zvuk zvona dolazi. Voditelj ide od ugla do ugla sobe i zvoni. Kad je dijete ispravno pokazalo smjer, kažemo mu: „Gotovo!“. Dijete otvara oči i vidi zvončić. Sada možemo zamijeniti uloge. Druga varijanta iste igre se organizira tako da dok dijete žmiri, voditelj se skriva negdje u sobi i zvoni, dijete otvara oči i trži voditelja prema smjeru iz kojeg dolazi zvuk.

2. Reci što čuješ?

Svrha: odrediti izvor zvuka, razlikovati pojedine negovorne zvukove iz općeg šuma.

Opis igre: predložimo djetetu da zatvori oči, pažljivo sluša i odredi koji se zvukovi čuju (pjevanje ptičica, signal automobila, šum vjetra u lišću itd.). Igru je poželjno organizirati tijekom šetnje u prirodi, u dvorištu, a može se igrati i u kući.

3. Muzičke čaše

Svrha: razvijati oštrinu muzičkog sluha.

Materijal: četiri čaše s različitom razinom vode, drveni štapić.

Opis igre: roditelj udaranjem štapićem o čašu, zajedno s djetetom, iskušava visinu tonova u svakoj od čaša. Zatim se dijete okreće leđima, a roditelj udara štapićem po različitim čašama. Dijete treba reproducirati zadani ton samostalno. Možemo povećati složenost zadatka tako da zadajemo djetetu parove tonova. Zatim možemo povećati broj čaša do sedam.

IGRE ZA RAZVOJ GOVORNOG SLUHA

1. Pogodi glasić

Svrha: prepoznati drugu osobu prema glasu.

Opis igre: igramo u skupini s najmanje petero djece.

Djeca sjede, a jedno dijete stoji u središtu kruga zatvorenih očiju. Roditelj tiho pokazuje rukom na neko od djece koja sjede u krugu. To dijete izgovori ime djeteta koje stoji u središtu. Dijete koje je u središtu treba prepoznati tko ga je pozvao. Kad je pogodilo, otvara oči i drugo dijete ide stati u sredinu kruga. Ako nije pogodilo, ponovo zatvara oči i igra se nastavlja.

2. „Nogomet“

Svrha: uvježbavanje dugotrajnog tečnog izdaha uz aktiviranje mišića usnica.

Materijal: mala loptica od vate, četiri prazne kutije od šibica.

Opis igre: roditelj stavi dvije prazne kutije šibica razmahnute 10 cm s jedne strane stola i dvije s druge strane – tako formiraju „gol“. Dijete ili dvoje djece laganim izdahom guraju (odnosno pušu) lopticu po stolu u smjeru suparnikova gola.

3. Kako napraviti glinamol tijesto

400 gr. brašna

30 gr. soli

40 gr. limunske kiseline (izmiješati s brašnom)

250 ml. vode

5 žlica ulja

Malo jestive boje, po izboru.

Sve sastojke pažljivo umiješati dok smjesa ne postane kompaktna.

4. Preklapanje papira i ostavljanje otisaka

Djeca starija od tri godine uživaju u elementu iznenađenja koji prati ovu aktivnost. Presavijte papir napola, zatim otklopite papir i rasprostrite boju (npr. temperu, akvarel), zatim papir opet zaklopite i gladite papir po cijeloj površini. Zatim otklopite papir i pogledajte što ste dizajnirali.

5. Posipanje riže

Ovo je aktivnost u kojoj će uživati djeca svih uzrasta. Papir ili karton namažite ljepilom i pospite rižom. Ostavite neka se osuši, a potom stresite višak i izložite na zid.

6. Pantomima

Dijete ili roditelj samo pokretima, bez govora, pokušava objasniti neki pojam ili radnju. Drugi pogađa o čemu se radi, a kad otkrije, za nagradu dobiva žeton ili nešto drugo.

7. Pričamo priču

Djetetu se pokaže nepoznata slika koju promatra otprilike pola minute. Slika se pokrije, a zatim dijete treba ispričati, sa što više detalja, što je vidjelo na slici.

8. Stavi stvari na svoje mjesto

Dijete se usmjeri na promatranje predmeta u kući: gdje što stoji? Što pripada kuhinji, a što dječjoj sobi? Zatim dijete izađe iz sobe, a 10 do 15 predmeta se stavi na stol. Od djeteta se traži da vrati predmete na svoje mjesto.

9. Razglednice

Igra se razglednicama koje se rasporede po stolu. „Nađi razglednicu gdje ima najviše kuća, ljudi, biljaka, gdje je prikazan rad, igra i sl.“

10. Poznata slova

Igra se može izvesti, ako dijete poznaje neka slova. Dijete i roditelj uzmu novine i izaberu koje će slovo tražiti. Dogovoreno slovo se zaokružuje ili podcrtava. Zatim dijete i roditelj izmjene novine i zbroje koliko je tko našao slova.

11. Igra rimom

Dosjećanje riječi koje se rimuju, kao npr. kos - bos, pila - žila, tata - kravata, cica - mica itd.

12. Dosjećanje riječi suprotnih po značenju

Npr. Duboko - plitko, teško - lako, brzo - sporo, vruće - hladno, plitko - duboko, široko - usko, crno - bijelo itd.

Djeca uživaju u igri. Ona im pruža osjećaj užitka, slobode, spontanosti. Igra pobuđuje njihovu znatiželju, maštu i kreativnost. Ona im obogaćuje djetinjstvo i kroz igru djeca istražuju sebe, odnose s drugima i svijet oko sebe. Djeca koja se mnogo igraju u predškolskoj i ranoškolskoj dobi, lakše prihvaćaju i spremnije svladavaju buduće životne zadatke. Svako dijete ima pravo na slobodu igranja i učenja primjerenu njegovoj dobi.

Izvori:

1. Gjurković, T. [2018.]: Terapija igrom - Kako razviti vještine za razumijevanje djeteta i produbiti odnos s njim. Split: Harfa.
2. https://www.czss-zagreb.hr/images/dokumenti/obiteljski-centar-brosure/igraidijete_dopuna_0909_1.pdf
3. <https://vrtic-travno.zagreb.hr/UserDocslmages/CORONA/4.TJEDAN/3-5/A2%203-5>

O Centru za edukaciju i savjetovanje Sunce

CILJEVI CENTRA SUNCE

- ♥ stvaranje društva koje omogućava/pruža pojedincima svih životnih dobi jednaku priliku za realiziranje vlastitih potencijala sa svrhom poticanja ljudskih vrijednosti i razvoja pojedinaca, obitelji (djeca, mladi, roditelji i stariji) grupa i zajednica,
- ♥ promicanje izvaninstitucionalnog obrazovnog, odgojnog, psihosocijalnog, savjetodavnog, rekreativnog, kineziološkog, kreativnog, kulturno-umjetničkog, znanstveno-istraživačkog, izdavačkog, ekološkog i samoodrživog te humanitarnog rada,
- ♥ promicanje volontiranja,
- ♥ promicanje i zaštita ljudskih prava, unapređenje demokratskih institucija društva i vladavine prava, te razvoj demokratskog građanstva,
- ♥ zaštita, prevencija i promicanje mentalnog zdravlja.

Vizija Centra je biti mjesto izvrsnosti u pružanju različitih oblika podrške pojedincima, obiteljima, grupama i zajednicama kako bi zadovoljili svoje potencijale i ostvarili kvalitetno življenje.

Misija Centra je kroz interdisciplinarni pristup omogućiti stručnu i profesionalnu podršku multidisciplinarnog tima. pojedincima, obiteljima, grupama i zajednicama u Hrvatskoj, zemljama Europske unije i drugim zemljama.

CENTAR ZA EDUKACIJU I SAVJETOVANJE SUNCE

Albaharijeva 2, 10 000 Zagreb

Tel.: 01 3837 873

Mob.: 092 1710 140

E-mail: info@ti-si-sunce.hr

WEB: www.ti-si-sunce.hr

FB: Centar za edukaciju i savjetovanje Sunce

TW: Centar Sunce @Ti_si_Sunce

Financirano od strane:

MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA
SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE

Ilustracije: Freepik.com.
Ova je brošura dizajnirana
pomoću ilustracija s Freepik.com.